

Legal update

Listopad 2020

Weinhold Legal

Obsah

Aktuality v legislativě

Zákon o prověřování zahraničních investic

Nově publikovaná judikatura

Platnost ujednání neupraveného zákonem

Přípustnost dovolání ve věci nároku na náhradu za zpožděný let

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno investiční rozhodnutí.

Bankovníctví, finance a pojišťovnictví:

Pavel Jendrulek, Věra Tovey

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Václav Smetana, Václav Štraser

Insolvence a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač, Václav Smetana

IT, media, telekomunikace:

Martin Lukáš, Václav Smetana

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser

Ochrana osobních údajů:

Martin Lukáš, Anna Bartůňková, Tereza Hošková

Pracovní právo:

Anna Bartůňková, Eva Procházková, Daša Aradská

Slovenské právo:

Tomáš Čermák, Karin Konečná

Soudní a rozhodčí řízení:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Anna Bartůňková, Michaela Koblasová

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák, Jana Duchoňová

Veřejné zakázky a veřejný prostor:

Martin Lukáš, Monika Skálová, Tereza Hošková

Aktuality v legislativě

Zákon o prověřování zahraničních investic

Poslanecká sněmovna dne 13. listopadu 2020 ve třetím čtení schválila návrh zákona o prověřování zahraničních investic, který má za cíl adaptovat český právní řád na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Unie, do národního práva.

Navrhovaný právní předpis má vytvořit mechanismus prověřování přímých zahraničních investic, který bude sloužit k (i) monitoringu potenciálně rizikových kapitálových toků proudících do ČR, (ii) prověřování podezřelých transakcí a k (iii) případnému omezení těch transakcí, které budou vyhodnoceny jako rizikové. Nutno podotknout, že aktuálně není žádná z výše uvedených aktivit v České republice systematicky prováděna.

Návrh zákona rozlišuje dvě skupiny investic a zavádí pro ně dva režimy.

Do první skupiny spadají zahraniční investice do nejcitlivějších oblastí definovaných v ustanovení § 7. Zahraniční investoři, kteří do těchto oblastí budou chtít investovat, budou před samotnou transakcí potřebovat povolení ze strany státu. Do této skupiny spadají zahraniční investice do cílové osoby, která:

- provádí výrobu, výzkum, vývoj, inovace nebo zajišťování životního cyklu vojenského materiálu podle právního předpisu upravujícího zahraniční obchod s vojenským materiálem, nebo do cílové věci, jejímž prostřednictvím se uvedené činnosti provádí,
- provozuje prvek kritické infrastruktury určený příslušným ústředním správním úřadem,
- je správcem informačního systému kritické informační infrastruktury, správcem komunikačního systému kritické informační infrastruktury, správcem informačního systému základní služby nebo provozovatelem základní služby, nebo
- vyvíjí nebo vyrábí zboží uvedené v příloze IV nařízení Rady (ES) 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, v platném znění, nebo do cílové věci, jejímž prostřednictvím se takové zboží vyvíjí nebo vyrábí.

Druhou skupinu tvoří všechny ostatní investice, které jsou způsobilé ohrozit bezpečnost státu nebo vnitřní či veřejný pořádek (§ 8). Takové investice bude možné uskutečnit bez předchozího povolení; během pěti let od jejich dokončení se však stát bude moci k těmto transakcím vrátit a prověřit je. Pro získání právní jistoty si zahraniční investor může dobrovolně požádat o potvrzení státu, že proti investici nemá námitky (tzv. konzultace); návrh na konzultaci je podle § 10 povinný pouze v případě zahraničních investic do subjektů s licencí pro celoplošné rozhlasové nebo televizní vysílání a těch, které jsou vydavateli nejvýznamnějšího periodického tisku.

Dalším velmi důležitým prvkem, který má vedle samotného prověřovacího mechanismu přispět k zajištění bezpečnostních zájmů států v souvislosti s investičními toky ze zahraničí, je zvyšování povědomí relevantních subjektů o možných rizicích. Potřebné informace a doporučení by se ke svým příjemcům měly dostávat různými komunikačními kanály – prostřednictvím specializovaných webových stránek a sociálních sítí, v rámci cílených školení, ale i seminářů pro veřejnost nebo poskytováním poradenských služeb.

Vedle samotného provozování prověřovacího mechanismu bude Ministerstvo průmyslu a obchodu rovněž zodpovědné za pravidelné svolávání a organizaci schůzek státních orgánů za účelem výměny informací o aktuálních trendech a rizicích.

Legal update

Listopad 2020

Weinhold Legal

Návrh zákona o prověřování zahraničních investic má nabýt účinnosti první dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení. V případě bezproblémového průběhu dalších fází legislativního procesu tak lze očekávat nabytí účinnosti koncem zimy, resp. počátkem jara 2021.

Nově publikovaná judikatura

Platnost ujednání neupraveného zákonem

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 31 Cdo 684/2020 ze dne 9. září 2020)

V předmětném sporu se zhotovitel (žalobce) domáhal po objednateli (žalované) zaplacení 977.589,- Kč s příslušenstvím za práce provedené za základě smlouvy o dílo. Podle článku V. odst. 11 této smlouvy o dílo platilo, že „v případě prodloužení platby delší než 5 dnů odstoupí dodavatel od smlouvy o dílo“. Jelikož objednatel neuhradil některé platby zhotoviteli včas, došlo v souladu s výše uvedeným ustanovením k „automatickému odstoupení“ zhotovitele od smlouvy o dílo a zhotovitel se následně domáhal úhrady dlužné částky prostřednictvím žaloby.

Soud prvního stupně žalobě částečně vyhověl a konstatoval, že došlo k platnému odstoupení od smlouvy o dílo ze strany žalobce.

K odvolání žalobce i žalované odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně, neboť nesouhlasil s tím, že smlouva o dílo zanikla v důsledku odstoupení od smlouvy. Zdůraznil, že žádný z účastníků se odstoupení nedovolal, přičemž zákon pojem „automatického odstoupení“ od smlouvy nezná. Podle odvolacího soudu nelze úvahu o automatickém odstoupení založit na článku V. odst. 11 smlouvy o dílo; ujednání by muselo být „daleko pregnantněji formulováno, aby nevzbuzovalo pochybnosti“.

Nejvyšší soud k dovolání žalované rozsudek odvolacího soudu zrušil a vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, neboť dopěl ke zjištění, že došlo k nesprávnému právnímu posouzení věci. Dovolací soud mimo jiné konstatoval, že každé právní jednání v zásadě podléhá výkladu. Odvolací soud, aniž se pokusil provést výklad ujednání článku V. odst. 11 smlouvy o dílo, uzavřel, že se strany nedohodly na „automatickém odstoupení“. Již proto je jeho závěr, že nedošlo k zániku závazků ze smlouvy v souladu s (označeným) smluvním ujednáním, dle názoru Nejvyššího soudu přinejmenším předčasný. Nadto Nejvyšší soud podotknul, že „**samotná skutečnost, že zákon s určitým ujednáním stran výslovně nepočítá, neznamená, že by takové ujednání strany nemohly uzavřít a že by jim neměly být vázány. Pouze tehdy, odporuje-li určité ujednání smyslu a účelu určité právní normy, lze uvažovat o jeho neplatnosti (pakliže to smysl a účel dotčené právní normy vyžaduje).**“

Přípustnost dovolání ve věci nároku na náhradu za zpožděný let

(Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. IV.ÚS 1922/20 ze dne 8. září 2020)

Žalobce se žalobou u Obvodního soudu pro Prahu 6 domáhal, aby žalované - obchodní společnosti byla uložena povinnost zaplatit mu částku 600 EUR s příslušenstvím z titulu paušalizované náhrady škody za zpoždění letu v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. 2. 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů (dále jen "nařízení č. 261/2004").

Obvodní soud žalobě vyhověl, neboť došel ke zjištění, že blíže specifikovaný let žalobce byl opožděn o 80 minut, což způsobilo, že do cílového místa (Montrealu) dorazil téměř s jednodenním zpožděním. Proti tomuto rozhodnutí podala žalovaná odvolání; Městský soud v Praze však rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Dovolání žalované Nejvyšší soud usnesením odmítl jako nepřijatelné dle ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "o. s. ř."), neboť napadeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím částku 50 000 Kč a nejde o vztah ze spotřebitelské smlouvy, kde se tento limit neuplatní, ale jde o nárok vyplývající z nařízení č. 261/2004.

Žalovaná se tak rozhodla podat proti rozhodnutí dovolacího soudu ústavní stížnost, v níž namítla, že Nejvyšší soud nesprávně vymezil podmínky přípustnosti jejího dovolání. Ústavní soud se dle názoru žalované již dříve vyslovil, že když je podmínka pro odmítnutí dovolání podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. formulována neurčitým pojmem "vztahy ze spotřebitelských smluv", je tento pojem nutno vykládat ve prospěch účastníků řízení tak, aby jim byl umožněn přístup k Nejvyššímu soudu. K samotné povaze nároku plynoucího z nařízení č. 261/2004 Ústavní soud podle stěžovatelky uvedl, že přestože tyto nároky mají právní základ v nařízení, podmínkou jejich vzniku je existence smluvního vztahu (spotřebitelské smlouvy) mezi cestujícím a leteckým dopravcem.

Ústavní soud s odkazem na svou dřívější judikaturu ústavní stížnosti vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil. Z argumentace v předmětném nálezu Ústavního soudu lze shrnout, že **ve sporu o nároku podle nařízení č. 261/2004, v němž je účastníkem fyzická osoba v postavení spotřebitele a bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím částku 50 000 Kč, není dovolání nepřijatelné podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. neboť jde o tzv. spotřebitelský vztah. Odmítne-li Nejvyšší soud dovolání v takovém sporu podle uvedeného ustanovení pro nepřijatelnost, poruší právo dovolatele na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.**

© 2020 Weinhold Legal
Všechna práva vyhrazena

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí. Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhražku specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovolujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážit jiný než námi uváděný výklad.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: jakub.kolda@weinholdlegal.com nebo prostřednictvím faxu na číslo +420 225 385 444 k rukám Jakuba Koldy, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení. Odhlášení publikací na office@weinholdlegal.com.